

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/13/2016
Identifikačné číslo spisu:	4112245197
Dátum vydania rozhodnutia:	02.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Darina Ličková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4112245197.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Regib, spol. s.r.o., so sídlom Přerovská 485/35, Holice, 779 00 Olomouc, Česká republika, IČO: 607 47 544, právne zastúpeného BG Partners, s.r.o., so sídlom Zámocká 36, 811 01 Bratislava, proti žalovanému v 1. rade: E. Q. nar. XX. R.E. XXXX, bytom A. ulica XXX/X, XXX XX H. U. a žalovanej v 2. rade: J. T., nar. X. mája XXXX, bytom Y. ul. XXXX/X, XXX XX V., právne zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Roman BLAŽEK, s.r.o., so sídlom Pohraničná 4, 945 01 Komárno, o zaplatenie zmenkovej sumy 1.920,- eur s príslušenstvom, na dovolanie žalovanej v 2. rade proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 12. mája 2015, č. k. 15CoZm 191/2014-109, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej v 2. rade o d m i e t a.
Žalobcovi sa náhrada trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Okresného súdu Nitra zmenkovým platobný rozkazom z 5. apríla 2013 č. k. 29Zm 204/2012-21 uložil žalovanému v 1. rade a žalovanej v 2. rade, aby do troch dní odo dňa doručenia zmenkového platobného rozkazu spoločne a nerozdielne zaplatili žalobcovi Regib, spol. s.r.o. zmenkovú sumu 1.920,- eur spolu so 6 % ročným úrokom zo sumy 1.920,- eur od 23. septembra 2012 do zaplatenia a uhradili trovy konania vo výške 115,- eur, alebo aby v tej istej lehote podali na súde odôvodnené námietky, v ktorých musia uviesť všetko, čo proti zmenkovému platobnému rozkazu namietajú, spolu so zaplatením súdneho poplatku za námietky 115,- eur.

Žalovaná v 2. rade v súlade s ust. §175 ods. 1 O. s. p. podala v zákonnej lehote proti zmenkovému platobnému rozkazu námietky. Žalovaný v 1. rade proti zmenkovému platobnému rozkazu nepodal námietky, takže tento účastník nebol účastníkom námietkového konania. O námietkach žalovanej v 2. rade rozhodol Okresný súd Nitra rozsudkom z 21. februára 2014 č. k. 29 CbZm 461/2013-75 tak, že zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Nitra z 5. apríla 2013 č. k. 29 Zm 204/2012-21 ponechal voči žalovanej v 2. rade v platnosti v celom rozsahu. Zároveň uložil žalovanej v 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov námietkového konania vo výške 214,49 eur, ktorú je potrebné zaplatiť k rukám právneho zástupcu žalobcu do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že predmetom námietkového konania sú práva a povinnosti účastníkov zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný v 1. rade 22. septembra 2010 v Komárne. Ide o zabezpečovaciu zmenku, vlastnú zmenku vystavenú bez protestu. Žalovaná v 2. rade bola avalistom na zmenke. Zmenka z 22. septembra 2010 mala všetky zákonom vyžadované náležitosti vlastnej zmenky podľa čl. I. § 75 zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. /ZZŠ/:

1. Zmenka má zákonné označenie, že ide o zmenku pojatú do vlastného textu listiny v českom jazyku "Za tuto směnku zaplatím" (Článok I. § 75 bod 1. ZZŠ).
2. Zmenka obsahuje "bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu" 48.000,- Kč slovom a aj v číslach (Článok I. § 75 bod 2. ZZŠ).
3. Zmenka obsahuje údaj zročnosti (splatnosti) - 22.září 2012 (Článok I. § 75 bod 3. ZZŠ).
4. Zmenka obsahuje údaj miesta, kde sa má platiť - IFP Institutu Finančního Poradenství, a.s., Příkop 838/4 Brno administrativní kancelář: Dobrovského 1, 682 01 Vyškov (3 podlaží) (Článok I. § 75 bod 4. ZZŠ).
5. Zmenka obsahuje meno toho, komu alebo na rad koho sa má plniť - na rad IFP Institut Finančního Poradenství, a.s., Brno, Příkop 838/4, PSČ 604 64, IČ: 634 87 594, zapsaná v OR u KOS v Brně, oddíl B, vložka 1783a, č.ú. XXXXXXXXXXXX/XXXX. (Článok I. § 75 bod 5. ZZŠ).
6. Zmenka obsahuje dátum a miesto vystavenia zmenky- V. XX. XX. XXXX (Článok I. § 75 bod 6. ZZŠ).
7. Zmenka je podpísaná vystaviteľom - žalovaným v 1. rade E. Q. vpravo dole na zmenke (Článok I. § 75 bod 7. ZZŠ).

Zmenka je zároveň podpísaná vpravo dole avalistom - žalovaný v 2. rade J. T..

Na rube zmenky je nedatovaný indosament z IFP na rad žalobcu - Regib, spol. s r.o..

Po citovaní čl. I. § 11, § 13, § 14, § 17, § 20 ods. 1, 2, § 30 ods.1, 2, § 31 ods.1, 2 a § 32 ods. 1, 3 ZZŠ súd aj vzhľadom na koncentračnú zásadu v námietkovom konaní uviedol, že predmetom dokazovania v námietkovom konaní boli iba námietky uvedené žalovanou v 2. rade z 3. júna 2013. Všetky námietky majú charakter kauzálnych námietok.

Bod 1.

Podľa názoru súdu námietky žalovanej v 2. rade neobstoja, nakoľko sa jedná o kauzálne námietky, na ktoré žalovaná v 2. rade nemá nárok (Čl. I. § 17 ZZŠ v spojení s Čl. I. § 20 ods. 1 a 2. ZZŠ). Súdu sa nepodarilo zistiť, a žalovaná v 2. rade ani na to neprodukovala dôkazy, aká presná kauza je za vystavením zmenky z XX. septembra XXXX. V tomto konaní sa rieši zmenka, ktorú vystavil žalovaný v 1. rade E. Q. dňa XX. septembra XXXX. Súd nevie, aká kauza je medzi žalovaným v 1. rade E. Q. a K.. Túto skutočnosť je povinný preukazovať účastník súdneho konania - žalovaný v 1. rade (ak by podal námietky) resp. žalovaná v 2. rade v zákonnej trojdňovej lehote na podanie námietok. Na žalovaných je výlučne dôkazné bremeno s prípadnými dôsledkami pri jeho neunesení. Žalovaná v 2. rade nemá k dispozícii poisťnú zmluvu žalovaného v 1. rade E. Q. a ani ich nepredložil súdu. Zrejme je len to, že žalovaná v 2. rade zmenku podpísala za účelom získavania provízií z poisťných zmlúv. To isté platí aj o žalovanom v 1. rade. Žalovaná v 2. rade sa nevedela presne vyjadriť ku kauzálnemu vzťahu medzi K. a žalovaným v 1. rade.

V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že zistil, že za zmenkou z XX. septembra XXXX je zrejme nejaká bližšie neidentifikovaná poisťná zmluva žalovaného v 1. rade (nie je k dispozícii) s Českou podnikateľskou poisťovňou, a.s. a inomínatna zmluva žalovaného v 1. rade s K.. Žalovaná v 2. rade v konaní neposkytla súdu žiadne dôkazné prostriedky o kauzálnom vzťahu medzi žalovaným v 1. rade a K.. Žalovaná v 2. rade v konaní preukazovala kauzu medzi žalovanou v 2. rade a K., čo je z hľadiska tohto konania právne irelevantné. Rozhodujúce je, že zmenku vystavil žalovaný v 1. rade a žalovaná v 2. rade bola iba avalistom zmenky. Účastníkom bližšie neidentifikovaného kauzálného vzťahu sú žalobca a žalovaný v 1. rade ako vystaviteľ zmenky. Účastníkom tohto vzťahu však nie je žalovaná v 2. rade, ktorá bola len avalistom zmenky z XX. septembra XXXX.

Žalovaná v 2. rade ako fyzická osoba - občan nebola zmluvnou stranou kauzálneho vzťahu a takisto nie je ani vystaviteľom zmenky. Žalovaná v 2. rade bola iba avalistom na zmenke a preto nemá právo podávať kauzálne námietky, ktoré môže namietat' len vystaviteľ zmenky - žalovaný v 1. rade, ktorý má v námietkovom konaní úplne iné postavenie ako avalista. Avalistove námietkové práva sú podľa zmenkového práva výrazne obmedzené. Zmenkový ručiteľ - aval môže podľa Čl. I § 17 ZZŠ robiť majiteľovi zmenky len námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k majiteľovi zmenky, nie však na vzťahoch zmenkovo zaviazanej osoby - žalovaného v 1. rade, za ktorú bolo ručenie prevzaté, k majiteľovi zmenky. Zmenkový ručiteľ na rozdiel od bežného ručenia nie je dlžníkom akcesorickým, ale je dlžníkom samostatným, čo sa prejavuje najmä v jeho možnosti prípadnej obrany. Žalovaná v 2. rade ako avalista môže proti žalobcovi ako majiteľovi zmenky uplatniť iba námietky, ktoré vyplývajú z ich vlastných vzťahov, ale nie námietky, ktoré patria iba zmenkovému dlžníkovi (žalovanému v 1. rade) a zakladajú sa na ich vlastných vzťahoch k majiteľovi zmenky. Z toho vyplýva, ak by chcela žalovaná v 2. rade ako avalista uplatniť voči žalobcovi nejaké kauzálne námietky, muselo by to vyplývať z ich vzájomných mimozmenkových vzťahov (neboli preukázané). V zmysle horeuvedeného žalovaná v 2. rade ani nemohla namietat' to, čo namietala. Povinnosť žalovanej v 2. rade zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu vyplýva z ručiteľského záväzku žalovanej v 2. rade, nakoľko je vo veci takisto priamym dlžníkom žalobcu (rozsudok Najvyššieho súdu SR 3 Obo 362/2005).

Bod 2.

Žalovaná v 2. rade nemá takisto nárok na kauzálne námietky, nakoľko nepreukázala, že zmenka bola indosovaná až po lehote na protest. Na zmenke z XX. septembra XXXX je nedatovaný indosament, kde platí právna domnienka podľa Čl. I. § 20 ods. 2 ZZŠ, že pokiaľ nie je preukázaný opak, má sa za to, že nedatovaný indosament bol na zmenku napísaný pred uplynutím lehoty protestu. Aj v prípade, že by žalovaná v 2. rade preukázala, že zmenka bola indosovaná po uplynutí lehoty na protest, jej postavenie by to nezmenilo. Ako avalista by naďalej nemala námietky vystaviteľa zmenky, nakoľko nie je účastníkom primárneho kauzálneho vzťahu. Primárny kauzálny vzťah nebol zo strany žalovanej v 2. rade exaktne preukázaný tvrdeniami resp. listinnými dôkazmi.

Bod 3.

Žalovaná v 2. rade v konaní nevzniesla žiadne vecné (absolútne) námietky proti samotnej zmenke z 22. septembra 2010. Súdu bol predložený prvopis zmenky, ktorá je formálne platná, nakoľko má všetky náležitosti vyžadované ZZŠ podľa Čl. I. § 75 ZZŠ. Na tejto zmenke je vykonaný indosament, ktorý má všetky náležitosti podľa Čl. I. § 11 a nasl. ZZŠ a Čl. I. § 20 ods. 1 a 2 ZZŠ. Žalobca predložil súdu ako dôkazný prostriedok, že zmenku podpísali žalovaný v 1. a 2. rade, prehlásenie žalovaných v 1. a 2. rade z XX. septembra XXXX, na ktorom sú ich úradne osvedčené podpisy na matrike. Nebolo preukázané, že by zmenka z XX. septembra XXXX bola neplatná z dôvodov, ktoré uvádza žalovaná v 2. rade vo svojich námietkach z 3. júna 2013.

Vzhľadom k tomu, že žalovaná v 2. rade v námietkovom konaní nepreukázala svoje tvrdenia a tým neuniesla dôkazné bremeno, ani jej nepatrili ako avalistovi kauzálne námietky, ktoré podala, súd v súlade s § 175 ods. 4 druhá veta O. s. p. ponechal zmenkový platobný rozkaz súdu z 5. apríla 2013, č. k. 29Zm 204/2012-21, voči žalovanej v 2. rade v platnosti v plnom rozsahu.

O trovách námietkového konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p., keď priznal úspešnému žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 214,49 eur.

Na odvolanie žalovanej v 2. rade Krajský súd v Nitre rozsudkom z 12. mája 2015 č. k. 15CoZm 191/2014-109 potvrdil rozsudok Okresného súdu Nitra z 21. februára 2014 č. k. 29CbZm 461/2013-75. Druhým výrokom nepriznal žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania.

V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol, že súc viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1 O. s. p.), po preskúmaní napadnutého rozsudku a spisovného materiálu konštatoval, že prvostupňový súd zistil v dostatočnom rozsahu skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 132 a nasl. O. s. p. S jeho skutkovými a

právnymi závermi, ktoré sú vyčerpávajúco uvedené v dôvodoch rozsudku (§ 157 ods. 2 O. s. p.) sa odvolací súd stotožnil. Preto odvolací súd rozhodnutie ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil, v súlade s ust. § 219 ods. 2 O. s. p. poukazujúc na dôvody napadnutého rozsudku, ktoré považoval na nadbytočné opätovne uvádzať.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd poukázal na charakter zmenkového konania. Uviedol, že jeho charakter je daný jeho špecifickým predmetom, teda nárokom zo zmeniek. V zmenkovom konaní platí tzv. koncentračná zásada, spočívajúca v tom, že v konaní o námietkach súd môže preskúmať len námietky, ktoré boli podané v lehote troch dní od doručenia zmenkového platobného rozkazu. Na neskôr podané námietky už súd nemôže brať zreteľ. Výnimkou z uvedeného pravidla nemôžu byť ani námietky uvedené až v dovolaní, alebo v mimoriadnom dovolaní. Ani dovolaním nemožno do konania vniesť námietky, ktoré neboli podané v zákonom ustanovenej lehote a urobiť ich tak predmetom konania o námietkach.

Výnimka z koncentračnej zásady sa môže vzťahovať len na také vady konania, ktoré bránia tomu, aby súd mohol vo veci konať a dôsledkom má byť zastavenie konania, prípadne postúpenie veci na prejednanie vecne príslušného súdu (rozsudok NS SR, sp. zn. 1 M Obdo V6/2008).

V konaní o námietkach súd rozhoduje o tom, či zmenkový platobný rozkaz ponechá v platnosti, alebo nie.

Súd prvého stupňa v prejednávanej veci sa správne zaoberal iba námietkami podanými v zákonnej lehote žalovanou v 2. rade, keďže žalovaný v 1. rade námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu nepodal. Pokiaľ ide o neunesenie dôkazného bremena žalovanou v 2. rade, odvolací súd sa stotožnil s argumentáciou súdu prvého stupňa. Nedostatok zákonných náležitostí zmenky súd prvého stupňa nezistil. Žalovaná v 2. rade podpísala zmenku ako ručiteľ vystaviteľa žalovaného v 1. rade, ktorý sa v konaní žiadnym spôsobom nebránil. Postavenie avalistu v rámci zmenkových vzťahov je iné ako všeobecné postavenie ručiteľa. Avalista nemôže vznášať námietky osoby, za ktorú je na zmenke podpísaný. V prípade kauzálnych námietok môže uplatniť len námietky, ktoré vyplývajú z jeho vlastných mimozmenkových vzťahov s majiteľom zmenky. Žalovaná v 2. rade teda v konaní o námietkach neprekázala svoje tvrdenia, a ako avalista kauzálné námietky ani uplatniť nemohla. Pri neunesení dôkazného bremena na oprávnenosť svojich námietok súd prvého stupňa dôvodne ponechal zmenkový platobný rozkaz vo vzťahu k žalovanej v 2. rade v platnosti.

Odvolací súd mal za to, že súd prvého stupňa sa v napadnutom rozhodnutí vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými žalovanou v 2. rade proti zmenkovému platobnému rozkazu. Ak žalovaná v 2. rade v rámci odvolacích dôvodov proti rozsudku súdu prvého stupňa poukazovala na rozhodnutia iných súdov považujúc ich argumentáciu v ňou citovaných rozsudkoch za právne významnú aj pre ňu, odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dôvody (koncentračnú zásadu), na nové argumenty nemohol prihliadnuť. Odvolací súd teda nemal zákonnú možnosť sa týmito dôvodmi zaoberať.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 a 2 O. s. p. tak, že úspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal, keďže v súvislosti s prejednaním odvolania mu žiadne trovy nevznikli a v rámci odvolacieho konania si ani žiadne trovy neuplatnil. Proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 12. mája 2015, č. k. 15CoZm 191/2014-109, podala žalovaná v 2. rade dovolanie podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. a/, písm. b/ a písm. c/ O. s. p.

Žalovaná v 2. rade v dovolaní uviedla, že sudy porušili jej právo na predvídateľnosť rozhodnutia, ako aj jej právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, čím jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Má za to, že pre nedostatok dôvodov napadnutých rozhodnutí nie je možné zistiť, prečo oba sudy zmenku považovali za platnú napriek tomu, že je množstvo rozhodnutí, ktoré konštatujú opak - pluralita platobných miest. Žalovaná v 2. rade je toho názoru, že sudy mali platnosť zmenky skúmať ex offio bez ohľadu na to, či to bolo namietané.

Podľa žalovanej v 2. rade súd prvého stupňa pochybil, keď vôbec vydal zmenkový platobný rozkaz. Podľa žalovanej v 2. rade mal súd prvého stupňa nariadiť termín pojednávania a žalobu zamietnuť. Uvedené podľa nej vyplýva z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo 4. decembra 2013 sp. zn. 3CbZm 20/2013 ako aj z rozsudku Okresného súdu Trnava z 25. septembra 2013 sp. zn. 23CbZm 2/2013. Duplicita platobných miest spôsobuje neplatnosť zmenky, ako uvádza aj rozhodnutie Okresného súdu v Bratislave z 10. marca 2009 sp. zn. 1CbZm 29/2008, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR z 28. júna 2006 sp. zn. 29 Odo 1645/2005, či rozhodnutia Vrchného súdu v Prahe z 27. mája 1997 sp. zn. 5Cmo 40/96 a z 30. júna 1999 sp. zn. 9Cmo 160/99 a rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR z 31. marca 2010 sp. zn. 29Cdo 2352/2008. Žalovaná v 2. rade tiež poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 10. februára 2014 sp. zn. 5Obdo 32/2013.

Žalovaná v 2. rade navrhla, aby dovolací súd rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým zákon vytvára účastníkovi konania procesnú možnosť, aby (len) v prípadoch, v ktorých to zákon výslovne pripúšťa, dosiahol nápravu, prípadný pád konania, alebo nesprávnosti napadnutého rozhodnutia. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním - a ani pokiaľ je procesne prípustné - úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov, ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy. Dovolacie konanie má prieskumnú povahu; a so zreteľom na ktorú dovolací súd - na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu - nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď. § 243a ods. 2 veta druhá O. s. p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozhodnutiu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu, vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p.

Dovoláním žalovanej v 2. rade nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O. s. p.), ani rozsudok vydaný vo veci, v ktorej by už dovolací súd vyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané (§ 238 ods. 2 O. s. p.). Dovolanie smeruje proti rozsudku, ktorý ale nevykazuje znaky uvedené v § 238 ods. 3 O. s. p. Prípustnosť dovolania žalovanej v 2. rade preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na ust. § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu (§ 239 O. s. p.), ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci

právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 ods. 1 O. s. p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Žalovaná v 2. rade procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. nenamietala a existencia týchto väd v dovolacom konaní ani nevyšla najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zamerl na otázku opodstatnenosti tvrdenia žalovanej v 2. rade, že jej bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, čo zakladá dovolací dôvod podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Vadou konania podľa uvedeného zákonného ustanovenia je taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Napríklad môže ísť o právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. ide aj vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Žalovaná v 2. rade v dovolaní namietala porušenie jej práva na predvídateľnosť rozhodnutia a riadne odôvodnenie rozhodnutia, čím jej mala byť odňatá možnosť konať pred súdom.

Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

Podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa opakovane Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolací súd postačujúco

odôvodnil svoj rozsudok, ktorým nadviazal na rozsudok súdu prvého stupňa, ktorý ako vecne správny potvrdil. Podľa dovolacieho súdu nižšie súdy dostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia; ich zdôvodnenie ako celok spĺňa parametre zákona na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Konanie pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. V prípade, ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorým tvorí jeden celok.

Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd poukázal na charakter zmenkového konania, ako aj na jeho špecifiká a koncentračnú zásadu. Zároveň odvolací súd poukázal aj na osobitosť postavenia avalistu v rámci zmenkových vzťahov, ktoré je iné ako postavenie ručiteľa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov dospel k záveru, že závery odvolacieho súdu nie sú zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutej časti rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 167 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv navrhovateľa. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

V súvislosti s ďalšou výhradou žalovanej v 2. rade, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné); samotná táto vada ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je totiž v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Žalovaná v 2. rade namietala aj to, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorý ale prípustnosť dovolania nezakladá.

Keďže v danom prípade dovolanie nie je podľa § 239 O. s. p. prípustné, nebola preukázaná existencia namietanej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej v 2. rade podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej v 2. rade, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd nepriznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.